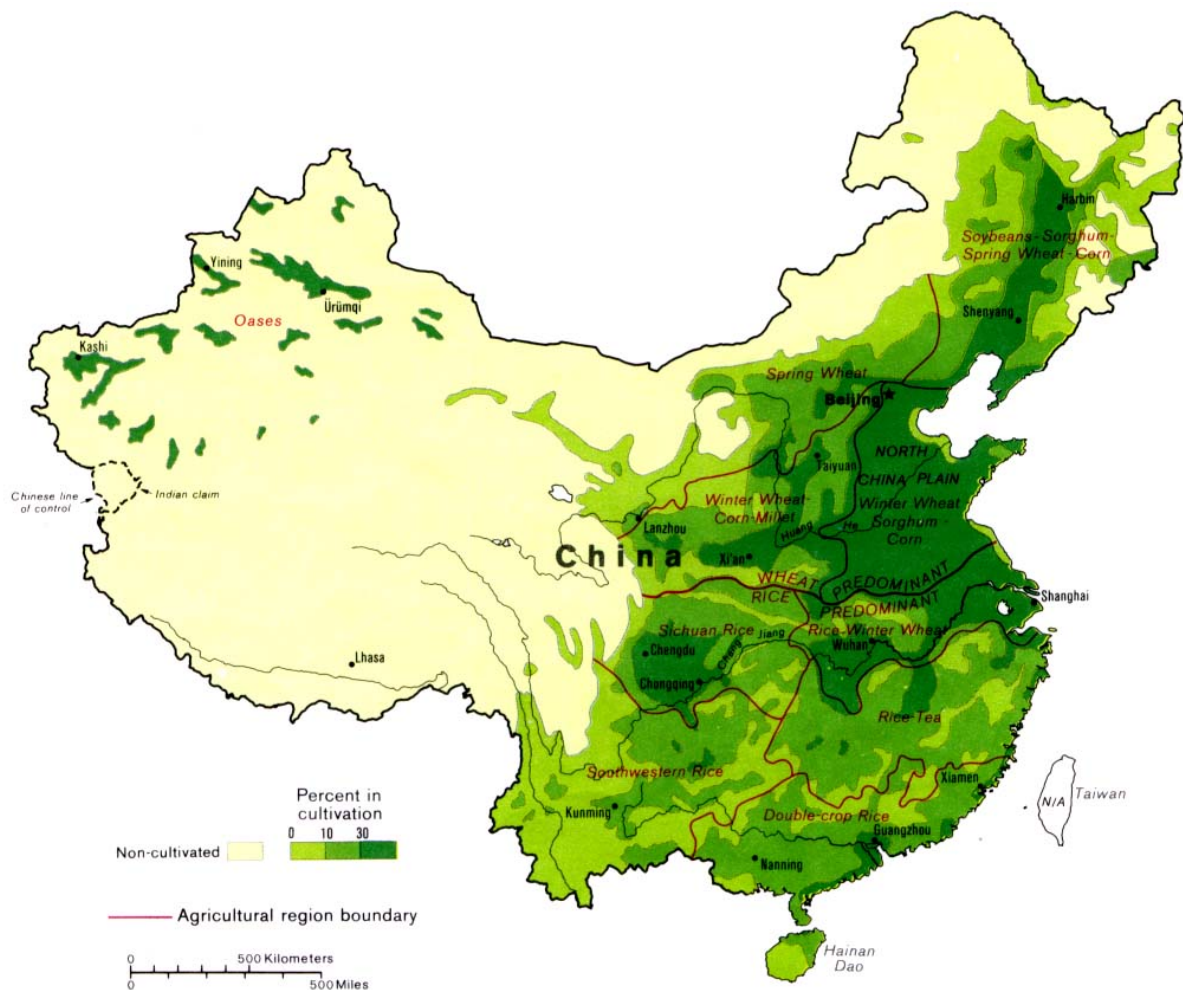

Nederlands-Chinese agro&food handel in cijfers

in EU en mondiaal perspectief

Opdrachtgever : ir. M. Overheul (Landbouwrapad te China)
Datum : December 2012 - Januari 2013
Door : M.J.A. (Mark) Zijlmans (student Wageningen Universiteit)
Begeleiding : drs. E.S. Georgiev (LEI)
Versie : 91

Agri&Food handelsstromen Nederland en China

Om de Agri&Food handelsstromen in kaart te brengen wordt gebruik gemaakt van een aangepaste productgroepenindeling van BUHA¹ zoals nader verklaard onder de paragraaf “Aangepaste versie BUHA” onder. Met “import” en “export” wordt verstaan alle producten vallende onder de aangepaste BUHA-indeling tenzij anders vermeld. Onder import en export naar “China” wordt de Volksrepubliek China (CHN) verstaan plus de twee speciale administratieve regio's (SAR's) Hongkong (HKG) en Macau (MAC) van de Volksrepubliek China tenzij anders vermeld. Genoemde export- en importwaardes zijn in euro's tenzij anders vermeld.

Na een verklaring van de BUHA-indeling zullen allereerst de Nederlandse handelsstromen van en naar China beschreven worden gevolgd door handelsstromen vanuit de Europese Unie (EU) en de rest van de wereld. Cijfers welke gegeven worden in tabellen zijn ook te vinden in bijgevoegde bestanden, een verwijzing hiernaar is vermeld.

Aangepaste versie BUHA

Een overzicht van de aangepaste BUHA-indeling die gebruik maakt van GN-codering² tot en met zes cijfers³ is te vinden in het bestand [BUHA_aangepast_codes_groepen.xlsx]. Te vermelden valt dat aan BUHA de extra groep 22: *Agro&voedsel mechanisatie, verbruiksmiddelen* is toegevoegd. Hiermee wordt getracht in kaart te brengen hoe de handelsstromen op het gebied van technologie in de agri&food sector. Het is echter niet mogelijk om dit zeer volledig te doen daar bijvoorbeeld een Nederlands exportproduct als slachtlijnen onder een zeer generieke groep van de GN-codering valt en dus niet te scheiden valt van andere producten afkomstig uit de techniekwereld.

Voor wat betreft verbruiksmiddelen is er voor gekozen om GN-groep 3808⁴ toe te voegen onder subgroep 808: *Bestrijdingsmiddelen*. Achterliggende gedachte is dat producten als gewasbeschermingsmiddelen vallen onder technologie⁵, niet noodzakelijkerwijs afkomstig hoeven te zijn uit de petrochemische industrie en zouden kunnen vallen onder de topsectoren *tuinbouw en uitgangsmaterialen* en/of *agri&food*. In het verlengde daarvan is er gekozen om GN-groep 31⁶ niet toe te voegen en meststoffen niet als technologie te zien, ook om grote invloed op handelscijfers door deze (soms mijnbouw-) producten te voorkomen.

1 BUHA zijn handelsstatistieken van het LEI: [<http://www3.lei.wur.nl/buha/>].

2 De Gecombineerde Nomenclatuur (GN, Engels: CN) bevat de goederenindeling die door de Europese Unie voor de statistieken van de internationale handel in goederen wordt voorgeschreven. De GN is benoemd door Eurostat. Een Nederlandse beschrijving is te vinden op: [<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/gn/2012/default.htm>].

3 Aangezien COMTRADE gebruik maakt van het Geharmoniseerd Systeem (GS, Engels: HS), een nomenclatuur uitwisselbaar met GN en gaande tot zes cijfers diende BUHA aangepast te worden zodat de groepen van BUHA gevormd konden worden met zescijferige GS-codes.

4 Onder groep 3808 vallen “*insectendodende middelen, rattenbestrijdingsmiddelen, schimmelwerende middelen, onkruidbestrijdingsmiddelen, middelen om het kiemen tegen te gaan, middelen om de plantengroei te regelen, desinfecteermiddelen en dergelijke producten, opgemaakt in vormen of verpakkingen voor de verkoop in het klein, dan wel voorkomend als bereidingen of in de vorm van artikelen zoals zwavelbanden, zwavellonten, zwavelkaarsen en vliegenvangers*” zoals te vinden onder afdeling VI van de Gecombineerde Nomenclatuur 2012 bij het CBS: [<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/gn/2012/>].

5 Al dan niet rechtelijk beschermd.

6 “Meststoffen” is de hoofdstuktitel van GN-groep 31.

Nederlandse export naar China

De waarde van de Nederlandse export naar China bedroeg 1,55 miljard euro in 2011. Dit is de grootste exportwaarde⁷ ooit. De exportwaarde⁸ van 2000 tot en met 2010 is tweejaarlijks gegeven in tabel 1 onder.

	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2011
CHN	186.280	167.199	244.597	298.938	388.625	687.846	869.174
HKG	158.886	169.525	142.318	155.553	235.951	405.720	644.259
MAC	258	144	1.344	380	1.343	12.470	37.814
Totaal	345.424	336.868	388.259	454.870	625.920	1.106.036	1.551.246

Tabel 1: Nederlandse export naar China 2000-2011 per gebied per 1.000 euro.
Tabelbestand: [Nederland-ChinaSARs_import_2000-2011_tweejaarlijks.xlsx].

Voor de eerste zeven maanden van 2012 heeft Nederland een export van 1,05 miljard euro naar China gerealiseerd⁹. Een prognose¹⁰ voor heel 2012 komt uit op een totale exportwaarde van 1,99 miljard euro. Dit leidt tezamen met tabel 1 boven tot figuur 1 onder. Voor Nederland stond China in 2011 op de elfde plaats als exportbestemming naar waarde met een aandeel van iets meer dan 2%. In tabel 2 op bladzijde 4 worden de vijftientig grootste bestemmingen gegeven voor export vanuit Nederland. China en Hongkong als aparte entiteiten staan op respectievelijk plaats zestien en éénentwintig.

Figuur 1: Ontwikkeling van de Nederlandse export in waarde naar China sinds 2000.

Tabelbestand: [NL-CHN_HKG_MAC_import_2000-2011.xlsx].

Figuurbestand: [NL-CHN_HKG_MAC_import_2000-2011_trend.png].

7 Zonder het toepassen van een inflatiecorrectie of dergelijk.

8 COMTRADE statistieken verkregen middels het programma SITA van het Landbouw Economisch Instituut (LEI).

9 Statistieken verkregen via COMTRADE monthly: [<http://comtrade.un.org/monthly/>]. Omzetting van Amerikaanse dollar naar euro volgens wisselkoersen per maand zoals in de metadata van COMTRADE monthly zoals gegeven in bijlage A. Wisselkoers per maand is gebruikt daar dit ook wordt gedaan door COMTRADE met data aangeleverd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

10 Prognose op basis van de eerste zeven maanden van 2012 en maandcijfers van 2010 en 2011 van COMTRADE monthly. Nederland als exporterend land en "reporter" en China en de SAR's als "partner" bij uitvoeren query.

# exportbestemming	exportwaarde x 1.000 euro	% van totaal 2011
1 Duitsland	19.656.930	25,83%
2 België	7.985.387	10,49%
3 Frankrijk	7.725.159	10,15%
4 Verenigd Koninkrijk	7.277.710	9,56%
5 Italië	3.890.035	5,11%
6 Spanje	2.204.806	2,90%
7 Verenigde Staten	1.946.611	2,56%
8 Polen	1.732.114	2,28%
9 Rusland	1.697.074	2,23%
10 Zweden	1.659.610	2,18%
11 China en SAR's	1.551.246	2,04%
12 Denemarken	1.548.619	2,03%
13 Oostenrijk	1.059.246	1,39%
14 Zwitserland	882.356	1,16%
15 Ierland	876.394	1,15%
CHN	869.174	1,14%
16 Griekenland	861.256	1,13%
17 Japan	852.161	1,12%
18 Finland	777.636	1,02%
19 Noorwegen	698.663	0,92%
20 Tsjechië	672.053	0,88%
HKG	644.259	0,85%
21 Hongarije	512.097	0,67%
22 Portugal	492.518	0,65%
23 Turkije	453.454	0,60%
24 Saoedi-Arabië	424.923	0,56%
25 Nigeria	372.992	0,49%

Tabel 2: Exportbestemmingen van Nederland naar exportwaarde (2011).

Bron: SITA/COMTRADE.

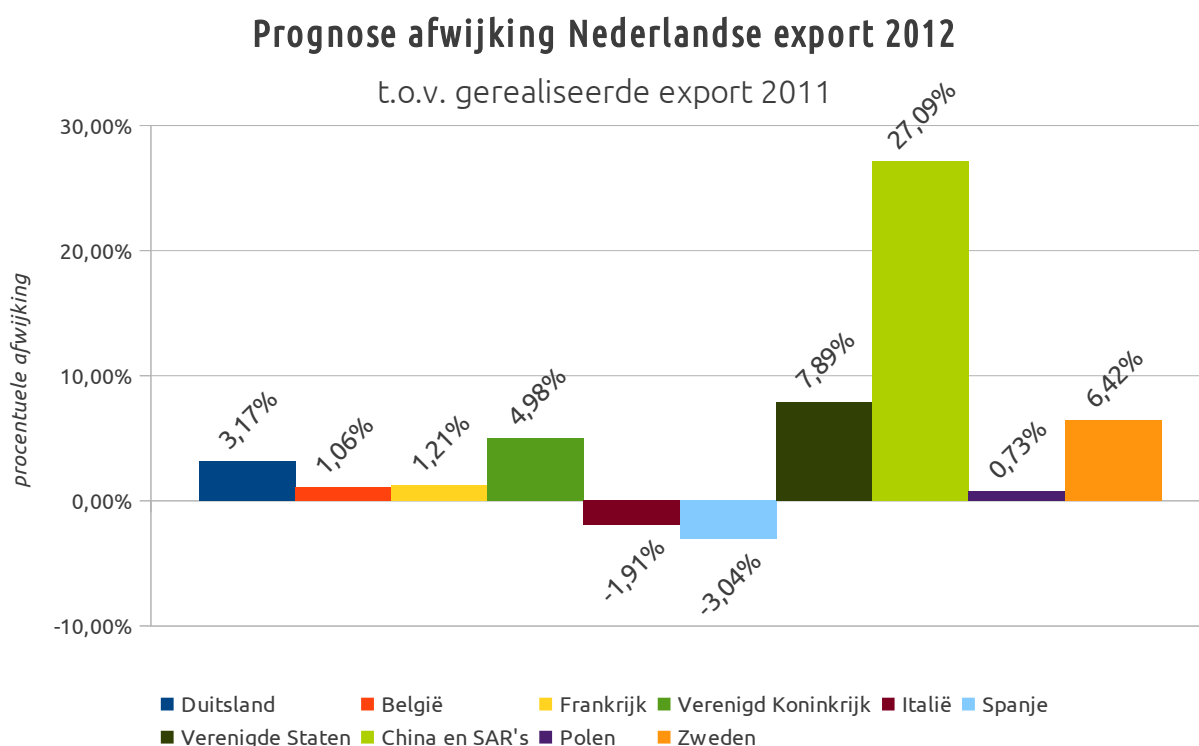
Tabelbestand: [wereld-Nederland_export_BUHA_2000-2011_tweejaarlijks.xlsx].

Aan de hand van een prognose van gemaakt met statistieken van *COMTRADE monthly* over de eerste zeven maanden van 2012 is voor het gehele jaar voor de landen uit tabel 2 een prognose gedaan die leidt tot de vijftien bestemmingen naar exportwaarde zoals weergegeven in tabel 3 op bladzijde 5. Voor 2012 vertelt de prognose dat China op de achtste plaats zal belanden als exportbestemming. Ten opzichte van 2011 zal er dan een stijging zijn van export naar waarde met 27%. Aangemerkt dient te worden dat het hier maandelijkse COMTRADE statistieken betreft welke afwijken van de jaarlijkse COMTRADE statistieken zoals te vinden in SITA. Aanname is dat dit te maken heeft met de manier waarop statistieken van COMTRADE worden omgezet van dollars naar euro's. Daar de maandelijkse COMTRADE statistieken per maand zijn omgezet worden deze iets betrouwbaarder geacht. Ruwweg leveren de *COMTRADE monthly* statistieken een hogere exportwaarde op dan de statistieken uit SITA.

# exportbestemming	exportwaarde x 1.000 euro	verschil t.o.v. 2011
1 Duitsland	20.968.138	3,17%
2 België	8.277.151	1,06%
3 Frankrijk	8.057.274	1,21%
4 Verenigd Koninkrijk	7.800.606	4,98%
5 Italië	3.914.428	-1,91%
6 Spanje	2.300.596	-3,04%
7 Verenigde Staten	2.126.760	7,89%
8 China en SAR's	1.987.561	27,09%
9 Polen	1.735.912	0,73%
10 Zweden	1.697.188	6,42%
11 Rusland	1.683.359	-1,78%
12 Denemarken	1.611.393	4,93%
13 Oostenrijk	1.083.656	-3,93%
14 Ierland	938.874	13,34%
15 Zwitserland	906.393	3,96%

Tabel 3: Prognose van exportbestemmingen van Nederland naar waarde (2012).
Prognose gedaan met statistieken van COMTRADE monthly.
Tabelbestand: [NL-export_prognose2012_verwerkt.xlsx].

De prognose van de Nederlandse export voor 2012 zoals gegeven in tabel 3 boven leidt tot een afwijking van de gerealiseerd afzet in 2011 die naast de cijfers in tabel 3 wordt weergegeven in figuur X voor de tien grootste exportbestemmingen.

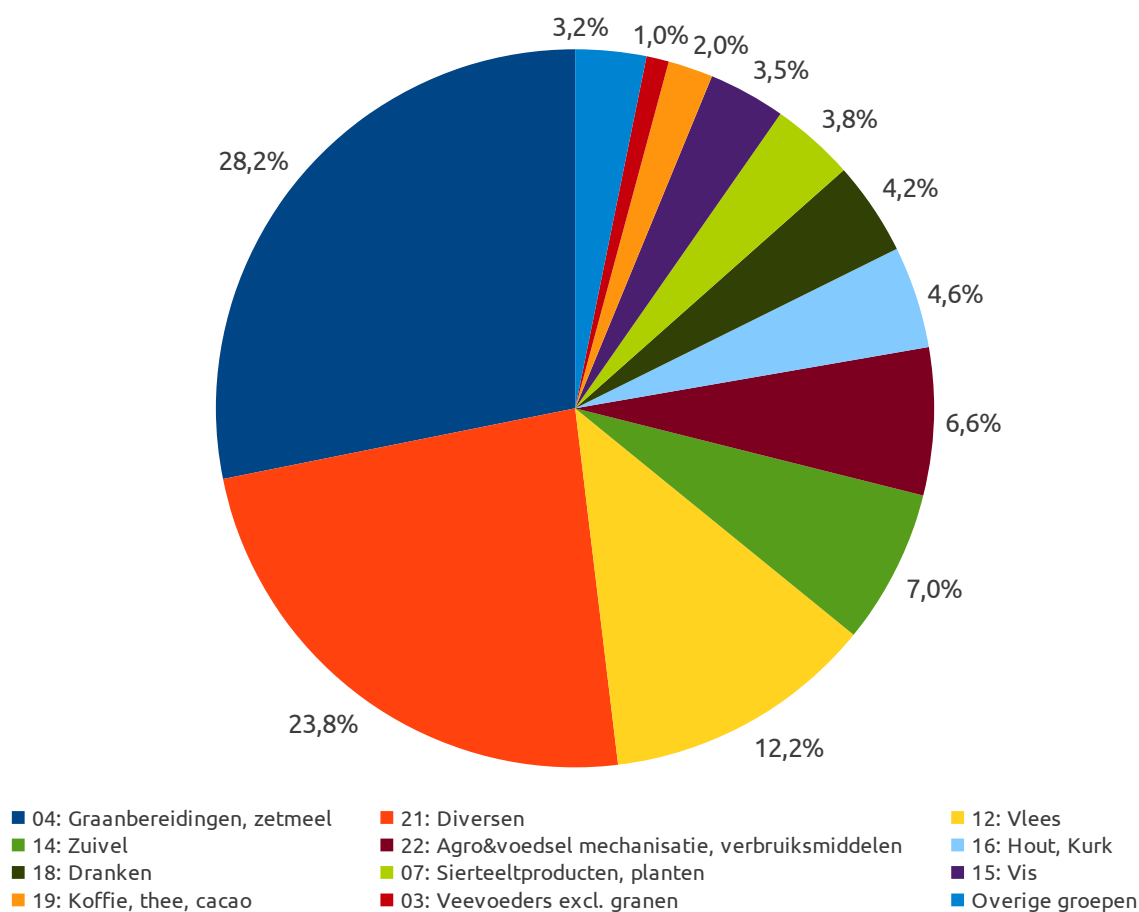

Figuur 2: Prognose van de procentuele afwijking van de Nederlandse export t.o.v. 2011. Prognose gedaan met statistieken van COMTRADE monthly. Figuurbestand: [prognose_afwijking_NL-export_2012.png].

De export van Nederland naar China voor 2011 in ogenschouw nemende maakt groep 04 (*Graanbereidingen, zetmeel*) het grootste deel van de exportwaarde uit met 28,2% zoals is te zien in tabel 4 op bladzijde 7 en in figuur 1 op bladzijde 3. Binnen groep 04 bestaat het grootste gedeelte van de exportwaarde uit subgroep 167 (*Kindervoeding*) met een groepsaandeel van meer dan 77%¹¹. Dat dit verband houdt met de melamine-affaire van 2008 lijkt evident. Binnen groep 21 (*Diversen*) valt subgroep 712 (*Overige dierlijke producten*) op met een groepsaandeel van 32%, wat indien nader bekeken in statistieken van het CBS met name blijkt te komen door export van producten vallende binnen GN-groep 0504¹².

Verdeling export naar waarde over BUHA-groepen

Nederlandse export naar China in 2011

Figuur 3: Procentuele verdeling van de Nederlandse export naar China over de BUHA-groepen in 2011.

Bron: SITA/COMTRADE. Tabelbestand: [NL-ChinaSARs_import_2008-2011_hoofdgroepen.xlsx].

Figuurbestand: [NL-ChinaSARs_import_2011_verdeling_BUHA-groepen.png].

11 Zie tabelbestand: [NL-ChinaSARs_import_2008-2011_BUHA.xlsx].

12 Onder GN-groep 0504 vallen "Darmen, blazen en magen van dieren (andere dan die van vissen), in hun geheel of in stukken, vers, gekoeld, bevroren, gezouten, gepekeld, gedroogd of gerookt" zoals te vinden onder afdeling I van de Gecombineerde Nomenclatuur 2012 bij het

CBS: [<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/gn/2012/>].

BUHA groep	exportwaarde x 1.000 euro	% van totaal	verschil t.o.v. 2011
01: Granen, zaden, peulvruchten, aardappels etc.	75	0,0%	-7%
02: Oliehoudende zaden	425	0,0%	1748%
03: Veevoerders excl. granen	15.696	1,0%	54%
04: Graanbereidingen, zetmeel	436.889	28,2%	35%
05: Suiker	7.981	0,5%	39%
06: Tuinbouwzaden	12.475	0,8%	34%
07: Sierteeltproducten, planten	58.336	3,8%	21%
08: Groenten	4.232	0,3%	16%
09: Fruit, noten, specerijen	2.563	0,2%	120%
10: Bereidingen aardappelen, groenten, fruit	6.025	0,4%	55%
11: Vee	5.177	0,3%	58%
12: Vlees	189.448	12,2%	73%
13: Eieren	1.493	0,1%	70%
14: Zuivel	107.953	7,0%	55%
15: Vis	53.820	3,5%	10%
16: Hout, Kurk	71.245	4,6%	169%
17: Margarine, vetten, oliën	5.100	0,3%	25%
18: Dranken	65.494	4,2%	57%
19: Koffie, thee, cacao	31.319	2,0%	13%
20: Tabak	4.073	0,3%	-24%
21: Diversen	368.459	23,8%	26%
22: Agro&voedsel mechanisatie, verbruiksmiddelen	102.970	6,6%	48%

Tabel 4: Nederlandse export naar China in 2011 per BUHA-groep.
Tabelbestand: [NL-ChinaSARs_import_2008-2011_hoofdgroepen.xlsx].

EU top 7

Op basis van de importcijfers¹³ van China en Hongkong is bepaald welke EU-lidstaten onder de loep worden genomen om een vergelijking te maken met Nederland. Handelsstromen van de SAR Macau zijn uiteindelijk niet gebruikt daar het hier vooral import van luxegoederen (alcoholische dranken) betreft. Omdat ook in de maandelijkse COMTRADE¹⁴ statistieken Macau niet voorkomt zal niet specifiek op deze SAR worden ingegaan.

Gekozen is om jaarcijfers van 2011 te gebruiken als leidraad voor bepaling van in eerste instantie een EU top 5. De totale importwaarde van producten vallende onder BUHA naar China als aparte entiteit (CHN) vanuit de EU bedroeg 7,1 miljard euro in 2011¹⁵. Voor China inclusief de SAR's zijn er acht lidstaten die 5%¹⁶ of meer voor hun rekening namen te weten¹⁷

13 Cijfers verkregen middels het LEI-programma SITA gebruikmakend van een aangepaste versie van de BUHA-productgroepering. Gebruikte statistieken uit SITA zijn afkomstig van COMTRADE: [<http://comtrade.un.org/>].

14 Maandelijkse VN COMTRADE statistieken: [<http://comtrade.un.org/monthly/>].

15 COMTRADE jaarlijkse exportstatistieken verkregen wegens ontbreken van data over Spanje en Oostenrijk via online database: [<http://comtrade.un.org/db/>]. Wisselkoers voor omzetting van Amerikaanse dollars naar euro's van 1,3920 dollar per euro. Afgeleid van de jaarlijkse wisselkoersen zoals gegeven door Eurostat: [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/exchange_rates/data/database].

16 Afgerond naar hele procenten.

17 Opsomming van hoogste totale exportwaarde naar beneden.

Frankrijk, Denemarken, Nederland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Finland, Spanje en Italië. Aangezien de exportwaarde vanuit Finland vooral wordt gevormd door producten vallende onder BUHA subgroep 454: *Houtafval en houtcellulose*¹⁸, zijnde een product dat wat niet pur sang tot agri&food wordt gerekend, wordt Finland niet meegenomen met vergelijkingen in EU perspectief.

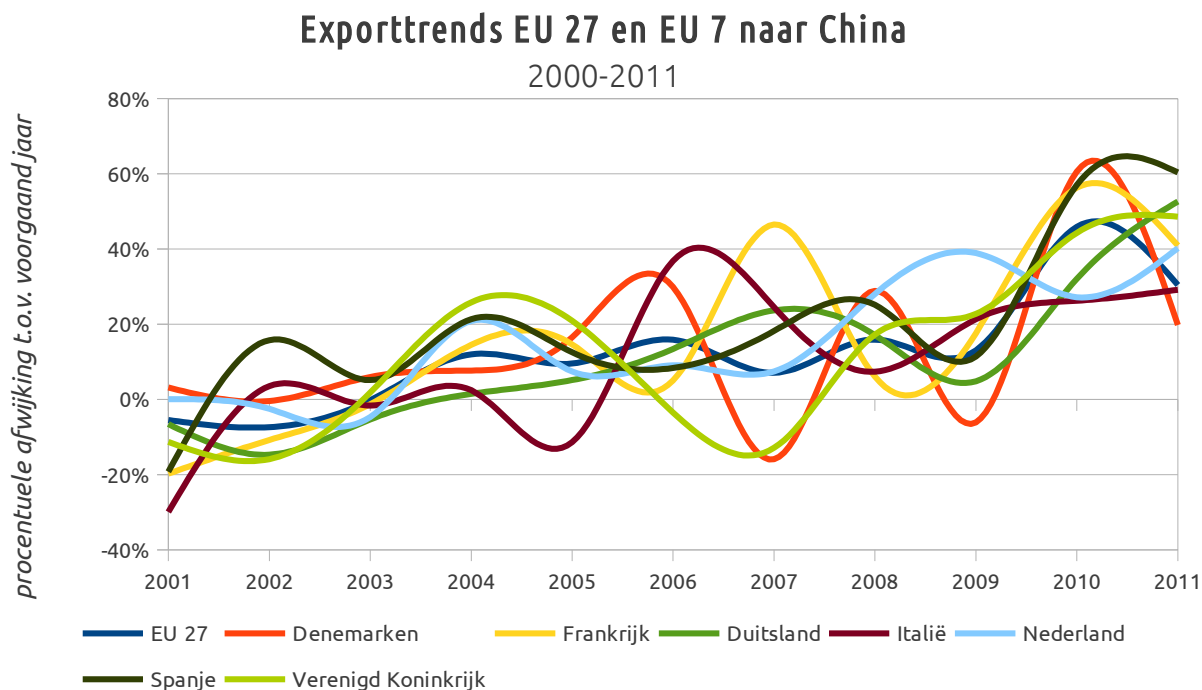
De totale importwaarde van de SAR Hongkong vanuit de EU bedroeg 4,3 miljard euro¹⁵ in 2011. De totale importwaarde van China en de SAR's vanuit de EU komt hiermee in 2011 op 11,5 miljard euro¹⁵. Nederland had in het laatste een aandeel van 1,55 miljard euro. De totale exportwaarde van de EU naar China wordt vanaf 2000 tweejaarlijks weergegeven in tabel 5 onder.

	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2011
EU 27	3.224.303	2.822.529	3.154.933	4.005.452	4.972.426	8.201.325	11.505.591
Frankrijk	621.794	445.167	503.381	606.034	941.719	1.731.249	2.439.314
Denemarken	455.222	467.593	533.639	807.948	875.948	1.320.481	1.582.294
Nederland	345.424	336.868	388.259	454.870	625.920	1.106.036	1.551.246
Duitsland	504.323	402.016	386.261	460.681	667.401	924.079	1.410.363
V.K.	320.825	239.410	306.753	357.982	365.834	647.896	962.774
Spanje	126.770	118.507	151.216	184.359	272.710	477.100	765.103
Italië	225.481	163.632	164.909	199.983	267.390	409.552	529.020

Tabel 5: importwaarde van de EU 27 en de EU top 7 tweejaarlijks van 2000-2011 per 1.000 euro.

Bron: SITA/COMTRADE en online database COMTRADE voor Spanje en EU 27.

Tabelbestand [EU-ChinaSARs_import_2000-2011_tweejaarlijks.xlsx].

Figuur 4: procentuele exporttrends EU 27 en EU7 2001-2011.

Tabelbestand: [EU7-ChinaSARs_import_2000-2011_jaarlijks_trends.xlsx].

Figuurbestand: [EU7-ChinaSARs_import_2000-2011_jaarlijks_trends.png].

¹⁸ In 2011 werd 57% van de exportwaarde van Finland naar de aparte entiteit China (604 miljoen euro) gevormd door BUHA subgroep 454.

Figuur 4 op bladzijde 8 geeft duidelijk aan dat de export de laatste jaren eveneens toeneemt voor EU-landen, een teken dat China meer en meer importeert.

Export wereld naar China

Mondiaal gezien kwam Nederland in 2011 op de zestiende plaats als exporteur naar China zoals te zien is in tabel 6 op bladzijde 9 waarin de ranglijst van exporteurs wordt weergegeven. De Verenigde Staten zijn in de data zoals beschouwd sinds 2000 de grootste exporteur naar China.

# exporteur	exportwaarde x 1.000 euro	verschil t.o.v. 2010
1 Verenigde Staten	19.855.226	9,57%
2 Brazilië	12.738.331	42,40%
3 Canada	5.583.118	16,65%
4 Australië	5.009.175	36,68%
5 Maleisië	4.174.602	37,14%
6 Argentinië	4.072.381	8,34%
7 Indonesië	3.573.747	20,82%
8 Thailand	3.345.202	21,88%
9 Nieuw Zeeland	3.299.668	25,70%
10 Rusland	3.019.970	7,06%
11 India	2.669.458	19,14%
12 Frankrijk	2.439.314	40,90%
13 Viëtnam	1.945.615	73,76%
14 Japan	1.789.830	-10,48%
15 Denemarken	1.582.294	19,83%
16 Nederland	1.551.246	40,25%
17 Chili	1.521.534	34,46%
18 Duitsland	1.410.363	52,62%
19 Zuid-Korea	1.147.089	32,72%
20 Peru	1.013.671	19,79%
21 Verenigd Koninkrijk	962.774	48,60%
22 Singapore	896.712	9,53%
23 Finland	823.789	33,92%
24 Spanje	765.103	60,37%
25 Italië	529.020	29,17%

Tabel 6: Export naar China naar exportwaarde (2011). Bron: SITA/COMTRADE.
Tabelbestand: [].

Export China naar de wereld

Gekeken naar China's export naar de rest van de wereld komt Nederland op de dertiende plaats zoals te zien is in tabel 7 onder. Eveneens is te zien dat voor alle landen in de top vijftien de import vanuit China toenam.

# importeur	importwaarde x 1.000 euro	verschil t.o.v. 2010
1 Japan	7.784.675	11,82%
2 Verenigde Staten	5.704.914	8,18%
3 Zuid-Korea	3.217.174	16,87%
4 Viëtnam	2.760.397	40,59%
5 Duitsland	1.890.937	17,56%
6 Rusland	1.374.300	20,93%
7 Indonesië	1.364.121	12,52%
8 Maleisië	1.175.905	8,75%
9 Thailand	1.061.237	19,46%
10 Canada	961.159	4,75%
11 Australië	960.656	27,95%
12 Verenigd Koninkrijk	945.577	7,05%
13 Nederland	892.184	17,71%
14 India	890.045	55,01%
15 Italië	888.348	19,93%

Tabel 7: China's export naar de rest van de wereld naar exportwaarde (2011).

Bron: SITA/COMTRADE.

Tabelbestand: [wereld-ChinaSARs_export_2000-2011_tweejaarlijks_BUHA.xlsx].

Bijlage A: wisselkoersen euro-dollar

De wisselkoersen in onderstaande tabel geven de maandelijkse gemiddelde wisselkoersen weer zoals gebruikt¹⁹ door *COMTRADE monthly* in dollars per euro.

jaar	maand											
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
2010	1,4270	1,3684	1,3593	1,3408	1,2559	1,2207	1,2778	1,2891	1,2891	1,3897	1,3654	1,3219
2011	1,3360	1,3649	1,3999	1,4442	1,4348	1,4388	1,4264	1,4343	1,3749	1,3706	1,3556	1,3179
2012	1,2905	1,3224	1,3201	1,3162	1,2789	1,2526	1,2284					

¹⁹ Zoals te vinden in de metadata van *COMTRADE monthly* op: [<http://comtrade.un.org/monthly/Public/ReleaseInfo.aspx>].